

Η ΔΟΥΚΙΣΣΑ ΤΗΣ ΠΛΑΚΕΝΤΙΑΣ

Παρά τὰς ὄχθας τοῦ Ἰλισσοῦ ὑπεγείρεται ἰδιότροπον μαρμάρινον μέγαρον, ἔνθα σήμερον στρατώνιζεται ἐν τῶν συναγμάτων τοῦ πυροβολικοῦ. Τὸ μέγαρον τοῦτο περικυκλοῦται ἀπὸ ἀπέραντον μάνδραν ἐκτεινομένην μέχρι τοῦ πολυγώνου τῆς σκοποβολῆς. Πέριξ τοῦ μεγάρου ἀπὸ τινος χρόνου ἠκοδομήθησαν διάφορα κτίρια

χρήσιμα δι' ἀποθήκας τοῦ στρατιωτικοῦ ὑλικοῦ καὶ δι' ἐτέρας στρατιωτικὰς ἀνάγκας. Ὁ κήπος ὅστις ἄλλοτε ὑπῆρχεν ἐκεῖκατεστράφη ἐντελῶς πλέον καὶ εἰς τὸν ἀπογυμνωθέντα χώρον γυμνάζονται οἱ νεοσύλλεκτοι τοῦ Συντάγματος. Τὸ μέγαρον τοῦτο εἶνε γνωστότερον ὑπὸ τὸ ὄνομα τὸ παλάτι τῆς δουκίσσης. Ἐκεῖ ἐξῆσεν ἐπὶ εἰκοσιπενταετιᾷ ὀλόκληρον καὶ εἰς ἐν τῶν δωματίων του ἀπέθανεν ἡ Δούκισσα τῆς Πλακεντίας, στερουμένη πάσης υἱικῆς καὶ συγγενικῆς περιθάλψεως κατὰ τὰς τελευταίας στιγμὰς τῆς. Ἐφ' ὅσον κατῴκει τὸ μέγαρον τοῦτο ἡ ἰδία Δούκισσα, δὲν εἶχεν ἀποπερατωθῆ διότι μάντις τις ἐν Παρισίοις εἶχε προείπη εἰς τὴν εὐγενῆ

ταύτην δέσποιναν ὅτι ὅταν θὰ ἀπεπεράτωνεν οἶον ἄποτε κτίριόν τῆς θὰ ἀπέθνησκεν. Ἡ προφητεία αὐτῆ τῆς γραίας μάντιδος τόσον εἶχεν ἐπιδράσει ἐπὶ τοῦ πνεύματός τῆς, ὥστε ὅσας οἰκίας ἠκοδόμησε, πάσας τὰς ἀφῆκεν ἡμιτελεῖς. Ἡ νευροπαθῆς γυνὴ εἶχεν ἰδιοσυγκρασίαν λίαν εὐδιάθετον πρὸς ἀποδοχὴν τοιούτων ἀγυρευμάτων. Ἐπίστευεν εἰς τὰς μαντείας καὶ εἰς ὅλας τὰς ποικίλας ἀγυρ-

τείας ἃς ἀφῆκεν ὁ μεσαιών. Ὅλος ὁ βίος τῆς ὑπῆρξε σειρά ἰδιοτρόπων σκιτημάτων τῆς φαντασίας τῆς. Ἐν τούτων ἦτο ἡ παραμονὴ τῆς ἐν Ἀθήναις. Ἐγκατέλειψε τὴν πρωτεύουσαν τῆς Γαλλίας καὶ ἐγκατεστάθη εἰς Ἀθήνας καταστάσασα ἀξιοσημείωτος προσωπικότης. Οἱ πρεσβύτεροι τῶν Ἀθηναίων ἐνθυμοῦνται ἀκόμη τὴν

λευκοφόρον Δούκισσαν ἰσχνὴν, γραίαν πλέον, ἐξερογμένην ἐπὶ τοῦ μόνου τότε ἐν Ἀθήναις ὀρήματος καὶ συνοδευομένην πάντοτε ἀπὸ δύο ἐκ τῶν πολυαριθμῶν σκύλων, οὓς ἐξέτρεφεν ἐν ταῖς αὐλαῖς τοῦ μεγάρου τῆς. Μόνῃ τῆς περιήροχο τὰς ἐξοχικὰς ὁδοὺς μηδ' ὀλιγοφροβουμένη τοὺς ληστὰς οἵτινες κατήρχοντο ἀπὸ τῶν ὄρεων τῶν εἰς τὰ πρόθυρα τῆς Ἑλληνικῆς πρωτεύουσας συνεινούμενοι μετὰ σημαίνοντων προσώπων τῆς ἀθηναϊκῆς κοινωνίας. Ἡ Δούκισσα τῆς Πλακεντίας οὐχὶ ἀπαξ εἶχε συναντηθῆ μετὰ ληστῶν· δὲν τῇ ἐνέπνεον ὁμως οὗτοι τὸν τρόμον, ὃν ἐπροξένουν εἰς τοὺς λοιποὺς κατοίκους τῆς Ἑλλάδος. Μάλιστα πρὸς ἓνα τούτων, τὸν

Ο ΚΑΘΡΕΠΤΗΣ

διάσημον ἀρχιληστὴν Μπιμπικὴν, εἶχεν ἔλθῃ εἰς συνενόησιν καὶ ἠδύνατο ἔκτοτε νὰ περιέρχεται ἐλευθέρως τὰ ὄρη ὑπὸ τὴν προστασίαν ὄλων τῶν ἐν τῇ Ἀττικῇ ληστρικῶν συμμοριῶν.

Αἱ Ἀθηναὶ τὴν ἐγνώρισαν, ὡς εἶπομεν, γραίαν πλέον, φέρουσαν πάντοτε λευκὴν ἐσθῆτα καὶ λευκὸν ἐπενδύτην ἐκ μαλλίνου ὑφάσματος. Μετὰ τὰ κατάλευκα ταῦτα ἐνδύματα, μικρὸσωμος ὡς

ἦτο καὶ ἐξησθημένη, ὠμοιάζε πρὸς φάντασμα. Ἦτο μᾶλλον ψυχὴ ἢ σῶμα, αἱ δὲ συμφοραὶ τῆς ἀφῆσασαι ἀνεξάλειπτα τὰ ἔγνη ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς προσέδιδον εἰς τὴν ὄψιν τῆς βυζαντινῆς ἀγιογραφίας ἔκφρασιν, ἣν συνεπλήρου τὸ εἶδος τῆς ἀμφιέσεώς τῆς. Ἠγάπα κατ' ἐξοχὴν τὰ λευκά, τὸ δὲ χρῶμα τοῦτο ἔφερε θέρος καὶ χειμῶνα. Τὴν ὠχράν τῆς μορφῆν περιεκάλυπτε πάντοτε διὰ λευκοῦ πέπλου κατὰ τὸ ἰουδαϊκὸν ἰδίωμα, ἐκ τοῦ πέπλου δὲ τούτου ἐξήρχοντο πυκνοὶ βόστρυχοι, οἵτινες ἀπὸ ἐτῶν καὶ λίαν προώρως εἶχον λευκανθῆ. Ἀλλὰ ἡ γραῖα Δούκισσα πρὸ ὀλίγων ἀκόμη χρόνων εἶχε λαμπρύνει μίαν τῶν μεγαλοπρεπεστέρων αὐλῶν τῆς Εὐρώπης. Θυγάτηρ τοῦ μαρκησίου Barbé-Marbois, ἀνδρὸς διαπρέφαντος κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς γαλλικῆς αὐτοκρατορίας καὶ τῆς παλινρθώσεως, νεαρά, εὐφυῆς, πλήρης ἀριστοκρατικῆς χάριτος, γοητεύουσα μὲ τὸ μειδιάμα τῆς, ὅπερ ἀπεκάλυπτε σειρὰν λευκοτάτων ὀδόντων, μαγνητίζουσα διὰ τῆς λαλιᾶς τῆς, ὑπανδρεύθη τὸν πρωτότοκον υἱὸν τοῦ ὑπάτου τῆς Γαλλίας Λαμωρῆ, Δουκὸς τῆς Πλακεντίας, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ὁποίου, ἐκληρονόμησε μετὰ τὸν τίτλου καὶ μίαν ἀπὸ τὰς μεγαλύτερας περιουσίας τῆς Γαλλίας. Ἡ ἔνωσις αὕτη δὲν ὑπῆρξεν εὐτυχὴς ὁ ἀσυμβίβαστος χαρακτήρ τῆς ταχέως ἐπέφερε τὴν διάρρηξιν τῶν συζυγικῶν σχέσεων, ἥτις τῇ ἀπέδωσε τὴν ἀπόλυτον ἐλευθερίαν. Ὡς κόρη καὶ ὡς δέσποινα εἶχε τεθῆ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς αὐτοκρατείας Ἰωσηφίνης, εἶτα δὲ καὶ τῆς Μαρίας Λουίζης. Ἡ εὐρεία παιδευσίς τῆς καὶ ἡ νεανικὴ τῆς χάρις δὲν ἤργησαν νὰ τὴν καταστήσωσι τὴν θελκτικωτέραν γυναῖκα τῆς αὐλῆς. Νεότης, χάρις καὶ κάλλος δὲν ἦσαν πράγματα δυνάμενα νὰ παροραθῶσιν ἀπὸ τὸν Μέγαν Ναπολέοντα. Ὁ αὐτοκράτωρ ἐθεώρει τὰς γυναῖκας εὐαλότους ὅπως καὶ τὰ φρούρια καὶ ἐφήρμοζεν ἀπέναντι τῆς ἀρετῆς τῶν τὴν τακτικὴν τοῦ πολέμου. Ἡ στάσις ὅμως ἦν ἐτήρησεν ἀπέναντί του ἡ νεαρὰ Δούκισσα, ἔφερον εἰς ἀπελπισίαν τὸν Ναπολέοντα, ὅσον καὶ τὸ φρούριον τῆς Πτολεμαίδος. Ἐν τῇ πολυσελίδῳ ἱστορίᾳ τῶν ἐρώτων τοῦ Μεγάλου Ναπολέοντος, μόνον ἡ Σοφία Μπαρμπέ-Μαρπουᾶ ἀναφέρεται ὡς ἀντιστάσα. Ἡ πρᾶξις αὕτη εἶνε τόσο ἥρωικὴ, ὅσον καὶ τῶν ἀντιταχθέντων ἐναντίον τοῦ μεγάλου στρατηλάτου πολεμιστῶν.

Αἱ σχέσεις ἐν τούτοις τῶν δύο συζύγων δὲν ἤργησαν νὰ διαρρηχθῶσιν ἐντελῶς, κοινῇ δὲ συμφωνίᾳ διεζεύχθησαν, καὶ διετέλουν μόνον κατὰ τύπους σύζυγοι. Ἐκ τῆς βραχείας ταύτης συμβιώσεως ἡ Δούκισσα εἶχεν ἀποκτήσει θυγάτριον ὅπερ ὑπερηγάπα. Ὁνειροπόλει διὰ τὸ μικρὸν ἐκεῖνο πλάσμα θρόνους καὶ μεγαλεῖα, καθ' ἣν ἐποχὴν ὁ ἀσθενικὸς ὄργανισμὸς του ἐδείκνυεν ὅτι δὲν ἤθελε προσθάσει νὰ ἰκανοποιηθῆ τοὺς πόθους

τῆς μητρὸς του. Ἐφ' ὅσον ἔζη ὁ πενθερὸς τῆς, ἡ διάζευξις δὲν εἶχεν ἐκδηλωθῆ ἐπισήμως, μετὰ τὸν θάνατον ὁμοῦ αὐτοῦ, ἐπισυμβάντα τὸ 1824, ἤρξατο ζῶσα ἐλευθέρωτον καὶ ὁ οἶκός τῆς ἐγένετο τὸ κέντρον τῶν ποιητῶν, τῶν λογογράφων καὶ τῶν καλλιτεχνῶν. Ἦσαν τότε τοῦ συρμού τὰ φιλολογικὰ σαλόνια. Αἱ δέσποιναί, αἵτινες εἶχον ἀνοίξει τὰς αἰθούσας τῶν, ἐπεδίωκον τὴν ἐν αὐταῖς παρουσίαν ἀνθρώπων τῶν γραμμάτων. Τὴν ἐποχὴν δ' ἐκείνην ἡ Δούκισσα Σοφία ἠγάπησε περιπαθῶς τὸν ποιητὴν Καζιμίρ δὲ Λαβίν. Εἰς στενήν τῆς φίλην ἐνταῦθα, εἶχεν ἐκμυστηρευθῆ τὰς περιπετείας τοῦ ἔρωτος ἐκείνου, ἐκ τῆς πηγῆς δὲ ταύτης ἠντλήσαμεν καὶ ἡμεῖς ταύτας.

*

Τὸ 1820, ὅτε δὲν ἦτο πλέον εἰς τὸ στάδιον τῆς πρώτης νεότητός τῆς ἡ Δούκισσα τῆς Πλακεντίας, συνητήθη μετὰ τοῦ Δὲ Λαβίν, τοῦ ποιητοῦ τῶν Μεσσηνιακῶν Ὠδῶν. Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὁ ποιητὴς δὲν εἶχε δημιουργήσει ἀκόμη τὴν ἐν τῇ φιλολογίᾳ θέσιν του, ἀλλ' ἀπήστραπτεν ἔκτοτε ἡ εὐφυΐα του, ἥτις προσέδιδεν ἀκαταμάχητα θέλητρα εἰς τὴν ὠραίαν του μορφήν. Ἀπὸ τὰς πρώτας ἡμέρας τῆς γνωριμίας τῶν ὁ ποιητὴς ἐμάγευσε τὴν Δούκισσαν. Ὑπερηφάνου ὁμοῦ χαρακτήρος αὕτη, ἐπάλαιεν ἐναντίον τῶν αἰσθημάτων τούτων, ἀλλ' ὁ ποιητὴς εἰσδύσας εἰς τὸ πνεῦμά τῆς ὑπέβαλλε τὸ αἶσθημα ἐκ μάταιοφροσύνης μᾶλλον, διότι ἡ Δούκισσα ἦτο πολὺ πρεσβυτέρα του, τόσο δὲ ἐπιτηδεῖως ἐφέρετο πρὸς αὐτήν, ὥστε ἡ ἀντισταθεῖσα εἰς τὰς ἐρωτικὰς ἐπιθέσεις ἐνὸς κοσμοκράτορος, ὑπέκυψεν ἐνώπιον τοῦ πτωχοῦ ποιητοῦ, ὅστις τῆς ἔγραφε τρυφερὰ ποιημάτια. Ἡ Δούκισσα ἐδείξεν ἐνδοτικὰ σημεῖα καὶ ἐσπέραν τινὰ ὁ ποιητὴς ἀπεκάλυπτε τὸν ἔρωτά του εἰς τὴν θελκτικὴν του Σοφίαν, γονατίζων πρὸ τοῦ σκίμποδος, ἔνθα ἀνεπαύετο ἡ λεπτοφυῆς δέσποινα. Ὑπὸ τὰς ἐντυπώσεις τῆς ἀναγνώσεως τοῦ ἀριστουργήματος τῆς Κορίνης προσεκάλεσε τὸν ποιητὴν ἡ Δούκισσα νὰ ἐκδράμωσιν εἰς Ἰταλίαν καὶ ἐκεῖ εἰς τὰς τερψιθύμους πεδιάδας τῆς, ἡ ὑπὸ τὴν σκιὰν τῶν ἐρειπίων τῆς Ρώμης νὰ πλέξωσι τοὺς ἔρωτάς των. Ἐννοεῖ νὰ διέλθῃ τὴν Ἰταλίαν ὡς Κόρινα μετὰ τοῦ Ὁσβάλδου, κατὰ δὲ τὸ φθινόπωρον τοῦ 1820 τὸ ἐρωτικὸν ζεῦγος ἐπεβίβασθη γαλλικοῦ ἐμπορικοῦ βρικίου, ὅπερ ἐναύλωσεν ἡ Δούκισσα, ἵνα πλεῖσθῃ μετὰ τοῦ ἐραστοῦ τῆς εἰς Γενουήν. Αἱ πρώται ἡμέραι τοῦ πλοῦ ὑπῆρξαν μαγευτικὰ προσόρτια ἐρωτικῶν πανηγύρεων. Ἀλλὰ τὸ ποιητικὸν τοῦτο εἰδύλλιον διέλυσεν ἐκτραγεῖσα αἴφνης ἐν τῷ πελάγει θύελλα. Ἡ εὐφάνταστος γυνὴ ἐπεζήτηε μίαν τοιαύτην περιπέτειαν ἐν τῷ ταξιδίῳ τῆς. Ἡ μεγαλοπρεπὴς ὄψις τῆς θαλάσσης ἐμέθυε τὴν ψυχὴν τῆς ἐρωτολήπτου Δουκίσσης, οὕτως ὥστε εἶχεν

ἐπέλη ἀπροσδοκῆτως ἡ στιγμή τῆς γλυκείας ἡ-
της. Αἰφνης παρουσιάζεται εἰς τὸν ὄριζοντα με-
λανὸν νέφος· ὁ πλοίαρχος ἤρξατο δεικνύων ἀνη-
συχίαν, ἥτις ἐντὸς ἡμισείας ὥρας ἐδικαιολογήθη.
Ἡ καταιγὶς ἐξερράγη, θά ἀνέτρεπε δε ἀφρευκτός
τὸ πλοῖον, ἀνδρὸν συνεστέλλοντο ἐγκαίρως τὰ ἰστία.
Ἐπὶ τινος ὥρας τὸ πλοῖον ἐκινδύνευσε νὰ κατα-
ποντισθῆ καὶ τὸ ἐρωτευμένον ζεῦγος ἀνέμενε τὸ
τραγικὸν τέλος τοῦ ἄγγλου ποιητοῦ Σέλλεϋ,
ὅστις πρὸ τινος χρόνου εἶχεν εὖρη οἰκτρὸν θάνα-
τον ἐν τῇ θαλάσῃ ἐκείνῃ. Ὁ πλοίαρχος κατὰ
τὴν πρώτην στιγμήν τοῦ κινδύνου παρεκάλεσε
τὴν Δούκισσαν νὰ κατέλθῃ εἰς τὴν αἴθουσαν,
αὕτη ὁμῶς ἐπιθυμοῦσα νὰ ἀπολαύσῃ τὴν θέαν
τῆς θεέλλης, διέταξε νὰ τὴν δέσωσιν ἐπὶ τοῦ
ἰστοῦ ἵνα βλέπῃ τὰ ὀγκοῦμενα κύματα καὶ τὴν
λάμπιν τῆς ἀστραπῆς. Τὴν αὐτὴν ἐπιθυμίαν ἐξε-
δήλωσε καὶ ὁ ποιητὴς καθήσας ἀπέναντι αὐτῆς.
Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἤρξατο καταφαινομένη
ἡ ἀντίθεσις τῶν χαρακτήρων των. Καὶ ἡ μὲν
Δούκισσα γενναία ἐθεώρει ἀπαράχως τὴν ροθερὰν
εἰκόνα τῆς καταιγίδος· ὁ δὲ Λαβὶν ὁμῶς, χει-
σαῖος παρισινός, ἀβροδίαιτος τῶν αἰθουσῶν κύ-
ριος, ἤρξατο μεμρῶμενος τὴν Δούκισσαν καὶ βλα-
σφημιῶν τὴν στιγμήν καθ' ἣν ἐνδῶσας εἰς τὰς
ἰδιοτροπίας της, ἐπεβίβάσθη τοῦ κατηραμένου
ἐκείνου πλοίου, ἐνῶ ἠδύνατο ν' ἀκολουθήσῃ ἄλ-
λην ἀσφαλεστέραν ὁδὸν φέρουσαν ἐπίσης εἰς τὴν
Εὐτυχίαν. Μετὰ δύο ὥρας ὁ κίνδυνος παρῆλθεν,
ἐξηκολούθησεν ὁμῶς ὁ σάλος, ὅτε τὰς θρηνηφίδας
τοῦ ποιητοῦ διεδέχθη ἕξ ἀλλος καὶ παιδαριώδης
χαρὰ ἐπὶ τῇ βεβαιώσει τοῦ πλοίαρχου ὅτι πᾶς
κίνδυνος παρῆλθεν. Ἡ χαρὰ αὕτη διεκόπητο
συνεχῶς ὑπὸ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ναυτιά-
σεως, ἄτινα ἐπηύξαν τὴν πρὸς αὐτὸν ἀρξάμε-
νην ἤδη ἀηδίαν τῆς Δουκίσσης. Μετὰ δύο ὥρας
τὸ πλοῖον εἰσῆρχετο εἰς τὸν λιμένα τῆς Γενούης,
τότε δὲ ὁ Δὲ Λαβὶν ἐπλησίασε τὴν ἐρωμένην του.
Ἄλλ' ἡ κατὰ τὴν τρικυμίαν συμπεριφορὰ του
τῆς εἶχε κινήσει τὴν ἀηδίαν. Τὸν ἠτένισε περι-
ρρηνητικῶς καὶ τῷ εἶπε σιγηλῶς, ἵνα μὴ ἀκούσῃ
ὁ Μασσαλιώτης πλοίαρχος·

— Ἡ Πρόνοια μὲ ἔσωσεν ἀπὸ ὑμᾶς, ἐπιδεί-
ξασά με τὸν ἐγωισμόν σας καὶ τὴν δειλίαν σας.

Τὸ εἰδύλλιον διεκόπη ἐνταῦθα. Μία τρικυμία
παρέσυρεν ἐντὸς τριῶν ὥρων ἔρωτα, ὅστις εἶχε
ριζῶσει ἀπὸ τοσοῦτου χρόνου εἰς τὰ στήθη τῆς
λεπτοφυοῦς δεσποίνης.

*

Αἱ οἰκογενειακαὶ περιπέτειαι τῆς Δουκίσσης,
αἱ πολιτικαὶ μεταβολαὶ αἱ ἐπεληθῶσαι ἐν Γαλλίᾳ
μετὰ τὴν ἐν Βατερλώ μάχην, καὶ αἱ ποιητικαὶ
αὐτῆς μελέται· τὴν εἶχον ἀπομακρύνει πολὺ τῆς
συγχρόνου κοινωνίας καὶ τὴν κατέλαβεν ὁ πόθος
τοῦ περιπετειώδους βίου ἐν μέσῳ τόπων ἡμια-

γρίων καὶ κοινωνίας ἀγνώστου. Τὸν πόθον της
τοῦτον ὑπεξέκλειον αἱ ἀρηγήσεις τῶν ποιητῶν
τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, οἵτινες περιέγραφον τὰ θελ-
γητρα τῆς Ἀνατολῆς μὲ τὰ μυστήριά της. Ἡ
Ἀνατολή προσεῖλκε τότε τοὺς ἰδιορρυθμοὺς
ἐκείνους χαρακτήρας, οἵτινες εἶχον σχηματισθῆ
κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τοῦ παρόντος αἰῶνος. Πλει-
σταὶ τότε γυναῖκες τῆς ἀνωτέρας ἀριστοκρατίας
τῶν Παρισίων καὶ τοῦ Λονδίνου ἐγκατέλειψαν τὰ
μέγαρά των καὶ ἐζήτουν τὴν εὐτυχίαν εἰς τὰ
βῆθη τῆς Ἀνατολῆς. Οὕτως ἡ κυρία Στάνωπ
ἐγκατεστάθη εἰς Δαμασκόν, ἐνεκλείσθη εἰς χάρε-
μιον καὶ συμπεριφέρετο ὡς γανούμισσα. Πλει-
στοὶ περιηγηταὶ τὴν εἶδον ἐπὶ ἀπάλων ἐρυθρῶν
σοφάδων καθημένην, φέρουσαν τὸ ἀραχνούρες
ριασμάκ, τὰ κολποτὰ βρακίκα καὶ τὰ τουρκικὰ
πέδιλα, περικυκλουμένην ἀπο μαύρας δούλας καὶ
καπνίζουσαν ὡς γηνησίαν σουλτάναν, ἡ εὐνο-
ουμένην ὀδαλίσκην, τὸν ἀργυρόστικτον ναργι-
λέν της. Ἐν μόνον δὲν ἐτήρει τῶν Ὁθωμανίδων
ἡ Ἀγγλὶς γανούμισσα, τὸ ἀθέατον. Ἡ Στάνωπ
ἐδέχετο τοὺς ἐπισκεπτομένους αὐτὴν, καὶ πολλοὶ
περιηγηταὶ ἀνεπαύθησαν εἰς τὸν φιλόξενον αὐτῆς
οἶκον. Εἰς δὲ, ὁ Νίλλ, ὡς εἶδε τὴν καίδην μὲ τὴν
ἀνατολικὴν αὐτῆς ἐσθήτα καὶ ἀνέπνευσεν ἐν τῇ
αἰθούσῃ της τὰ ἀνατολικά μῦρα, ἠσθάνθη ἔρωτα
παράφορον πρὸς αὐτὴν, μετεμορφώθη καὶ αὐτὸς
εἰς Τούρκον, εἰς δὲ τὰ βῆθη τοῦ μικροῦ κοιτωνίσκου
ἔσβεσε τὴν ἀναφθεῖταν φλόγα του. Ἡ πριγκίπισσα
Begliojoso περιεπλανᾶτο εἰς τὴν Συρίαν ὑπο-
τασσομένη εἰς τὴν λάμπιν τῶν ὀφθαλμῶν τῶν ἀν-
δρῶν τῶν ἐρήμων, ἡ δὲ κόμησσα Θεοτόκη, ἀφ' οὗ
μετέλλαξε τρεῖς διαφόρων ἐθνικοτήτων ἄνδρας
νομίμους καὶ δωδεκάδας ὄλας παρανόμους, ἐγένε-
νετο σύζυγος τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν ἀγρίων Κουδρων,
Μετς-Ουέλ, ὅστις ζηλότυπος, ὡς ὁ Ὁθέλλος, ἐκρυ-
πτε τὴν λευκὴν του Ἀγγλίδα εἰς τὸ βῆθος τοῦ
χαρεμίου της. Ἡ Δούκισσα τῆς Πλακεντίας ἐ-
προτίμησε τὴν Ἑλλάδα, ἣν εἶχον ψάλει οἱ
ποιηταὶ τῆς πατρίδος της καὶ ἐλάμπρυνεν ἡ αἴ-
γλη τῆς δόξης τῶν νικῶν της. Ὁ τόπος μας ἐν-
δοξος τότε, δὲν ἦτο ὀλιγώτερον ἄγριος ἀπὸ τὴν
Μικρὰν Ἀσίαν, οὐδὲ ὑπῆρχον ἐν τῇ πρωτεύουσῃ
τῆς Ἑλλάδος τὰ μέσα τοῦ ἀνέτου βίου ὡς ἐν
Δαμασκῶ.

Ἐν Ναυπλίῳ ἡ Δούκισσα τῆς Πλακεντίας
ἀφίκετο κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος τῆς διοική-
σεως τοῦ Καποδιστριαῦ, ἔλαβε δὲ μέρος εἰς
τὴν κατ' αὐτοῦ ἀντιπολίτευσιν, καὶ ἐσυνείθηε νὰ
ἀποκαλῆ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ἐποχὴν τοῦ διωγ-
μοῦ. Ὁ φόνος τοῦ Καποδιστριαῦ ἔδωκε πέρασ
εἰς τὸν φαντασιώδη ἐκείνον διωγμὸν, ἡ δὲ Δού-
κισσα ἐγκατεστάθη ἐν Ἀθήναις ἅμα τῇ ἐλεύσει
τοῦ Βασιλέως Ὁθωνος, καὶ ἠγόρασεν ἄπειρα γή-
πεδα, ἐλαιῶνας, ἀγρούς καὶ μέγα μέρος τοῦ Πεν-
τελικοῦ. Πάντα ταῦτα περιῆλθον κατόπιν εἰς

τὴν κυριότητα τοῦ Γεωργίου Σκουζέ, ὅστις διετέλεσεν ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐπιστάτης τῶν κτημάτων αὐτῆς. Κατ' ἀρχὰς κατώκησεν εὐρὺν ὅπως δῆποτε οἶκον, ἐκεῖ ἔνθα ὑπάρχει σήμερον τὸ ὄρφανοτροφεῖον τοῦ Χατζῆ-Κώστα καὶ ἐγκατέστη μετὰ τῆς μικρᾶς τῆς Θεραπείας. Αὕτη ἔφερε τὴν πρώτην ἰδιωτικὴν ἀμαξάν ἐν Ἀθήναις καὶ ἔζη μεγαλοπρεπῶς, τόσῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον ἡ περιουσία αὐτῆς παρέχουσα ἐτήσιον εἰσόδημα πλεόν τῶν 150,000 φρ. ἦτο τὴν ἐποχὴν ἐκείνην διὰ τὰς Ἀθήνας ποσὸν μυθῶδες. Ἐν Ἀθήναις πολὺ ὀλίγον συναεστρέφετο κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη. Εἰς ἐκ τῶν συγκαζόντων τὸν οἶκόν της τότε ἦτο ὁ Ἡλίας Κατσάκος Μαυρομιχάλης, διατηρῶν ὅλον τὸ ἀνδρικὸν κάλλος τὸ διακρίνον τὴν οἰκογένειαν ταύτην. Ὁ Κατσάκος ἦτο οὐχὶ πολὺ νέος, πρὸς δὲ χῆρος καὶ πατὴρ τριῶν τέκνων· οὔτε ἡ ἡλικία του ὅμως, οὔτε ἡ ἰδιότης τοῦ πατρὸς ἀνεχάιτισε τὴν νεαράν, τὴν φθισῶσαν θυγατέρα τῆς Δουκίσσης νὰ ἀγαπήσῃ περιπαθῶς τὸν ὠραῖον Μανιάτην, ὅστις καίτοι παρεκλήθη ὑπὸ τῆς Δουκίσσης νὰ νυμφευθῇ τὴν θυγατέρα της, ἠρνήθη πάντοτε σεβόμενος τὴν ἡλικίαν του. Ὁ δυστυχῆς οὗτος ἔρωσ ἐπέτεινε τὴν ὑποβόσκουσαν νόσον τῆς κορασίδος καὶ μετὰ τινὰ χρόνον ἀπέθανε. Μετ' οὐ πολὺ ἐν Μονάχῳ ἀπέθανε καὶ ὁ Κατσάκος· κατὰ τινὰ μανιατικὴν παράδοσιν φέρεται ὅτι τὸν ἐδηλητηρίασαν ἐν τῷ ἀνακτόρῳ, ἐκδικούμενοι τὴν ἐν Μάνῃ κατατρόπωσιν τῶν βαυαρικῶν στρατευμάτων, ἅτινα εἶχον μεταβῆ πρὸς καθυπόταξιν τῆς Μάνης, μέχρι τῆς σήμερον δὲ διασώζεται ἕσμα θρηνοῦν τὴν τύχην τοῦ ἐν τῇ ξένη ἀποθανόντος Μαυρομιχάλη. Τὸ ἀληθὲς ἐν τῇ ἱστορίᾳ ταύτῃ εἶνε, ὅτι οὗτος ἀπέθανεν ἐκ χολέρας, ὅπως καὶ ἄλλοι νεαροὶ Ἕλληνες διαμένοντες ἐν τῇ Βαυαρικῇ πρωτεύουσῃ.

Ἡ Δούκισσα ὑπερηγάπα τὴν κόρην της, μὴ δυναμένη δὲ νὰ ἀποχωρισθῇ αὐτῆς, τὴν ἐταρίχευσε καὶ διετήρει τὸ πτώμα της εἰς τὰ ὑπόγεια τοῦ οἴκου της, ἐντὸς ὑελοσκεποῦς φερέτρου. Τοῦτο ἐσκανδαλίζε τὸν ἀθηναϊκὸν ὄχλον, ὅστις βλέπων παρὰ τοὺς θρησκευτικούς κανόνας τηρούμενον τὸν νεκρὸν διὰ χημικῶν παρασκευασμάτων, ἐθεώρει τὴν Δούκισσαν ὡς αἰρετικὴν, ἀλλὰ ἐσέβητο τὴν μητρικὴν στοργὴν της καὶ εἰς οὐδεμίαν ἐκδήλωσιν προέβη ὅπως ἐν Ρώμῃ πρό τινων ἐτῶν ἐν ὁμοίᾳ περιστάσει. Μέχρι τῆς σήμερον πολλὰ περὶ ἐργα διηγούνται οἱ γέροντες περὶ τῆς στοργῆς, ἣν ἔτρεφε πρὸς τὸ πτώμα ἐκεῖνο. Ἀνὰ πᾶσαν πρωίαν οἱ ὑπηρεταὶ ἤναπτον ἐντὸς τοῦ ὑπογείου ἐκείνου λαμπάδας καὶ ἀφ' οὗ τὸ σκυθρωπὸν ὑπόγειον ἐφωτίζετο à giorno, ἡ Δούκισσα καθήρχετο μόνη της, ἐν μέσῳ τῆς ἀπεριόριστου ἡσυχίας, καὶ ἔζη ἐκεῖ ἐπὶ ὥρας μὲ τοὺς ἰδίους μόνον διαλογισμούς ἢ ἀνεγίνωσκε τὰ σπαρακτικὰ τοῦ Γιούγκ ποιήματα, εἰς ἃ ὁ Ἀγγλος ποιητὴς θρη-

νοῦει τὴν προῶρως τελευτήσασαν κόρην του. Κατὰ τὸν Ἰούλιον ὅμως τοῦ 1846 καὶ αὐτὴ ἡ παραμυθία τῆς μητρὸς ἐξέλιπε. Μία ἐκ τῶν ἀναπτομένων λυχνιῶν παρὰ τὸ φερέτρον ἀνατραπέισα μετέδωκε τὸ πῦρ εἰς τὴν οἰκίαν, μετὰ μικρὸν δὲ αἱ φλόγες κατεβρόχθισαν ταύτην. Ὡρὰ καὶ τρέμουσα ἡ Δούκισσα ἐξεληοῦσα εἰς τὴν ὁδὸν Πειραιῶς ἔθεάτο τὸ πῦρ. Παρεκάλει, παρείχε μεγάλας ἀμοιβὰς εἰς ὄντινα ἠδύνατο νὰ διασώσῃ τὸ πτώμα τῆς θυγατρὸς της. Ἀλλὰ οὐδεὶς ἐτόλμα νὰ εἰσδύσῃ ἐντὸς τῶν φλογῶν καὶ νὰ ἐξαγάγῃ τοῦ ὑπογείου τὸ κατακαῖον πλεόν πτώμα, ὅπερ μετὰ μικρὸν ἀπετεφρώθη καὶ τοῦτο. Τότε ἡ ταλαίπωρος μήτηρ συλλέξασα τὴν σποδὸν τῆς θυγατρὸς της, τὴν ἐνεταφίασε μετὰ πομπῆς εἰς τὸ ἐπὶ τοῦ Πεντελικοῦ κτήμα της.

*

Ὁ θάνατος τῆς θυγατρὸς της καὶ κατόπιν ἡ ἀποτέφρωσις τοῦ πτώματος αὐτῆς, ἐπέδρασαν σπουδαίως εἰς τὸν χαρακτῆρά της. Τὸ νευρικὸν της σύστημα ἔπαθεν ἀλλοίωσιν. Ἠρξάτο τότε νὰ σχηματίσῃ παράδοξα πολιτικὰ καὶ κοινωνικὰ ἰδεώδη, καὶ διήλθε τῆς κεφαλῆς της νὰ ὀργανίσῃ τὴν ἀθηναϊκὴν κοινωνίαν κατὰ τὸ ἴδιον αὐτῆς σύστημα, διὸ οἰκοδομήσασα εὐρύχωρον μέγαρον παρὰ τὸν Ἰλισσὸν ἐκάλεε πολλοὺς ἐκ τῆς ἀθηναϊκῆς κοινωνίας καὶ τοὺς ἀνέπτυσσε τὰς θεωρίας της περὶ θρησκείας καὶ πολιτεύματος. Ἡ διακόσμησις τοῦ μεγάρου της δὲν ἦτο πολυτελής, παρεῖχεν ὅμως ὅλας τὰς ἀνέσεις καὶ ὠμοιάζε πολὺ πρὸς τὰς αἰθούσας τῶν Γάλλων ἀριστοκρατῶν. Πᾶσαν ἐσπέραν κυρία καὶ κύριοι μετέβαινον ἐν τῷ οἴκῳ της καὶ ἐλάμβανον τὸ τίτον. Δὲν ἐξηκριβώσαμεν ἱστορικῶς τὸ πρᾶγμα, ἀλλὰ πιστεύομεν ὅτι ἐν τῷ μεγάρῳ τῆς Δουκίσσης τῆς Πλακεντίας προσεφέρθη κατὰ πρῶτον τίτον, ποτὸν ἄγνωστον ἐν Ἑλλάδι κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ἀποκαταστάσεως της. Τοὺς πλείστους ὅμως ἐν ταῖς αἰθούσαις τῆς Δουκίσσης δὲν εἶλκυον τὰ θέληγτρα τῆς συναναστροφῆς, ἥτις ἐλάμβανε χαρακτῆρα φιλοσοφικοῦ συνεδρίου, ἀλλὰ ἡ ματαιοδοξία. Ἦθελον νὰ φαίνωνται ὅτι εἶχον σχέσεις πρὸς τὴν Δούκισσαν τῆς Πλακεντίας καὶ ὅτι ἀπελάμβανον τῆς ἰδιαιτέρας αὐτῆς εὐνοίας. Διὰ τοὺς πλείστους αἱ γινόμενα ἐκεῖ ὁμιλία ἦσαν ἀκατάληπτοι, ἀλλὰ ἀντίεχον οἱ δυστυχημένοι ὅλον τὸ φορτίον τοιαύτης συναναστροφῆς διὰ νὰ ἀκουσθῇ τὴν πρωίαν ὅτι ἐπέρασαν τὴν ἐσπέραν των εἰς τῆς Δουκίσσης, ἐξ ἧς ἐξερχόμενοι διηγούντο μυθεύματα, τὰ ὅποια ἐπίστευον οἱ ἀπλοικοὶ θαμῶνες τῶν καφενειῶν τῆς ὁδοῦ Αἰόλου. Περιεργότατα διηγούνται περὶ τῶν συναναστροφῶν τούτων. Εἶνε γνωστὸν ὅτι ἡ Δούκισσα δὲν ἠδύνατο νὰ δεχθῇ ἀνθρώπους χωρὶς γάντια, οἱ δὲ ἐπισκέπται της συνασχετοῦντες εἰς τὴν ἀπαίτησιν ταύτην τῆς

ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΜΥΘ

φιλοξενούσης δεσποίνης ἔφερον καθ' ἅπασαν τὴν νύκτα τὰς χειρίδας των. Καὶ ἦτο θέαμα ἀληθῶς νὰ βλέπη τις τοὺς κυρίους ἐκείνους μετὰ τὰς ποικιλοχρῶμους χειρίδας των. Οἱ ἐν Παρισίους ἔμποροι ὅλα τὰ περιέργα χρώματα παλαιῶν χειρίδων, ἅτινα οὐδεὶς σεβόμενος τὰς χειράς του ἔφερεν ἐν Γαλλίᾳ, τὰ ἀπέστειλλον εἰς τὴν Ἀνατολὴν καὶ ἐβλέπετε πλέον ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς Δουκίσσης προγάρστορας κυρίους μετ' ἄκρας φιλαρεσκείας νὰ ἐπιδεικνύωσι χειρίδας χρωμάτων, λιλά καὶ ἐρυθρῶν ὡς τὰ φέσια τῶν ἀγωνιστῶν, οἵτινες ἐσύχναζον εἰς τὴν αἰθουσαν τῆς Δουκίσσης καὶ ἐπεδείκνουν ἐκεῖ εἰς τοὺς ξένους τὰ χρυσοποίκιλτα τουζουλούκια καὶ τὰς φερμέλας των. Αἱ δὲ κυραὶ; ὦ, αἱ κυραὶ, μετὰ τὰ κυανᾶ τζαμφέσια περραμμένα μετὰ βενετικὰς χάνδρας καὶ κροσσούς, οὓς παρεσκευάζον οἱ ἑλληνορράπται εἰς τὰ ἀμπατζιδικὰ, φέρουσαι γόβαις καραμάντουλο, ἀκίνητους ὡς αἰγυπτιακαὶ μούμαι, αἱ μὲν ἰσχναὶ ὡς αἱ ἐπτὰ ἀχαμναὶ ἀγελάδες τοῦ ἐνυπνίου τοῦ Φαραῶ, ἢ ὡς παυμένοι πρὸ ἐνὸς τούλάχιστον ἔτους ὑπάλληλοι, αἱ δὲ παχεῖαι μετ' ἐξοιδημένα πρόσωπα καὶ προτεταμένα στήθη, ἀνῆκουσαι εἰς τὴν τάξιν τῶν μαστοφόρων, ἐχασμῶντο ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς συναναστροφῆς. Ὅλος αὐτὸς ὁ ἐσμός τῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν γυναικῶν μετέβαιναν ἐκεῖ καὶ ἔμεναν ἀκίνητων, ἢ ἐλάλει διὰ μονοσυλλάβων, ὡς οἱ κάτοικοι τῆς Πολυνησίας, καὶ ἐφαίνετο προσέχων εἰς τοὺς λόγους τῆς Δουκίσσης, ἐνῶ πράγματι οὐδὲν κατελάμβανεν ἐξ ὅσων ἐφθέγγετο ἢ περιέργως γαλλίς φιλόσοφος. Βεβαίως μετὰ τῶν κεκλημένων ὑπῆρχον καὶ μορφωμένοι ἄνθρωποι καὶ κυραὶ, μηδὲλους καθυστεροῦσαι τῶν κυριῶν τοῦ προαστείου τοῦ Ἁγίου Γερμανοῦ, φαναριώτισσαι καὶ ἄλλαι ἐξ Ἀγγλίας ἢ Ρωσσίας κατελθοῦσαι εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ λαβοῦσαι τελείαν ἀνατροφήν, ἣν εἰς μάτην θὰ ζητήσετε εἰς τὰς σημερινὰς ἑλληνικὰς οἰκογενείας, ἀλλ' ἐκ τῆς τάξεως ταύτης εὐάριθμοι ἐσύχναζον διότι εἶχον ἐπέλθει πρὸ πολλοῦ ρῆξις μετὰ τὴν αὐτῆς καὶ τῆς Δουκίσσης. Τὸ πλεῖστον μέρος τῶν συχναζουσῶν κυριῶν ἦσαν καλὰ οἰκοδέσποιναί, χρῆσταί σίζυγοι, λαμπραὶ χριστιαναὶ ἀλλ' οὐχὶ κυραὶ τῶν αἰθουσῶν καὶ μάλιστὰ, ὡς αἱ τῆς Δουκίσσης τῆς Πλακεντίας, ἧς αἱ ἰδέαι περὶ συναναστροφῶν εἰς ὀλίγα μόνον μέγαλα τῆς ἀριστοκρατίας τῆς Γαλλίας ὑπῆρχον, καὶ ἐκεῖ περιωρίζοντο μετὰ τὸ ἀφρογάλακτος τῆς κοινωνίας. Ἐν τούτοις αἱ συναναστροφαὶ αὐταὶ διεφηνίζοντο μετὰ τῶν ἀργοσχόλων τῆς ἀθηναϊκῆς κοινωνίας, ἧτις ἔδιδε διαφόρους ἐξηγήσεις εἰς τὰς συγκεντρώσεις ταύτας, λύουσα ὅλας τὰς ἀπορίας τῆς δι' ἐνός.

— Κατὰ τρέχει ἐκεῖ μέσα.

[Ἐπειτα τὸ τέλος]

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΒΕΛΛΙΑΝΤΗΣ

Καθ' ἣν ὥραν γράφω, ἐξακολουθεῖ ἀκόμη ὁ διαγωνισμὸς πρὸς εἰσαγωγὴν μαθητῶν εἰς τὴν Στρατιωτικὴν ὡς καὶ εἰς τὴν Ναυτικὴν Σχολὴν, καὶ ἐκ τούτου λαμβάνων ἀφορμὴν συλλογίζομαι ἐν γένει τοὺς ἐν Ἑλλάδι διαγωνισμοὺς καὶ τὸν τρόπον καθ' ὃν οὗτοι τελοῦνται καὶ μοι ἔρχονται ἀθροαὶ καὶ ἀκούσαι αἱ σκέψεις καὶ αἱ ἀναμνήσεις, ὀλίγον μὲν αἰσιδόμοι, ἀλλ' αἱ ὅποια οὔτε ἀκαιοὶ οὔτε ἀνωφελεῖς ἴσως εἶνε νὰ μεταδοθῶσι ἡμέτερον εἰς τοὺς ἀναγνώστας μου. Ἴσως θὰ τοῖς ὀμιλήσω περὶ πραγμάτων τετριμμένων καὶ πολὺ γνωστῶν εἰς αὐτούς· ἀλλ' εἶνε ἐπίσης τετριμμένον ὅτι οὐδέποτε γίνεται φορτικὴ ἐπαναλαμβανομένη μία ἀλήθεια...

Εἶνε παλαιὰ ἡ ἐποχὴ ἀφ' ἧς ἐμυήθη ἐν εἰς τὰ μυστήρια τῶν διαγωνισμῶν. Τὴν πρώτην φορὰν ποῦ ἔβη εἰς τὰς Ἀθήνας, —εἶνε δέκα ἔτη τώρα— ἐταξέδευα ἐν συντροφίᾳ τριῶν μου φίλων νεαρῶν, οἱ ὅποιοι ἐπρόκειτο νὰ δώσουν ἐξετάσεις εἰσαγωγικὰς διὰ τὴν Στρατιωτικὴν Σχολὴν τῶν Εὐελπίδων. Οἱ δύο ἦσαν ἐκ τῆς ἐπαρχίας μου, ὁ ἄλλος ξένος, ἀλλὰ καὶ οἱ τρεῖς συμμαθηταὶ μου. Ἐξ ὅλων τότε ὅσοι εἶχον κλίσειν καὶ ἐπιθυμίαν νὰ γίνονιν στρατιωτικοί, αὐτοὶ μόνον ἀπήρχοντο νὰ διαγωνισθῶσι, διότι αὐτοί, καθὼς ἐλέγετο μετὰ τῶν μαθητῶν μετ' αἰσθήματος ὄχι ἀμυγυῖς ζηλοτυπίας, εἶχον τὰ περισσότερα μέσα. Τοῦτο ἤρκεσε νὰ μοι δώσῃ τὴν πρώτην νύξιν καὶ νὰ με διαθέσῃ ὄχι πολὺ εὐμενῶς πρὸς τοὺς διαγωνισμοὺς, ἀφ' οὗ δύο ἄλλοι συμμαθηταὶ μου, οἱ ὅποιοι καὶ ἰκανότητά εἶχον μεγαλύτεραν καὶ παράστημα στρατιωτικώτερον, δὲν ἐτόλμων νὰ λάβωσι μέρος εἰς αὐτούς.

— Τί, γὰρ νὰ ποτύχωμε καὶ νὰ πᾶν χαμένα τὰ ἔξοδα; μοὶ ἔλεγον. Ἄς μείνωμε φέτος ἔτσι καὶ τοῦ χρόνου βλέπομε. Ποιὸς ξέρει πῶς ἔρχονται τὰ πράγματα!

Αὕτη δὲ ἦτο ἡ γνώμη καὶ ἡ φράσις χωρὶς ἄλλο τῶν πατέρων των, οἱ ὅποιοι ἤλπιζον πάντοτε εἰς ταχεῖαν τινὰ κυβερνητικὴν μεταβολὴν, μέλλουσαν νὰ περιβάλλῃ τοὺς ἀντιπολιτευομένους δι' ἰσχύος παντοδυναμίου, τὴν ὁποίαν μόνον οἱ ἔχτροί των εἶχον τότε...

Εἰς τὰς Ἀθήνας εὐρίσκειτο εἰς παλαιὰς οἰκογενεϊκὰς μας φίλους, ὁ κ. Β, ἀνώτερος λειτουργὸς τοῦ Κράτους ὁ μακαρίτης καὶ κοινὸς θεωρούμενος ὡς εἰς τῶν τιμιωτέρων καὶ ἠθικωτέρων ἀνθρώπων τῆς ἐποχῆς. Ἐσύστησα πρὸς αὐτόν, καθ' ἃς εἶχα ὀδηγίας, τοὺς τρεῖς φίλους μου, αὐτὸς δὲ τοὺς ἐσύστησεν εἰς τὸν γαμβρὸν του, τὸν κ. Δ., καθηγητὴν Γυμνασίου καὶ μέλος τῆς ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς παρὰ τῇ Σχολῇ τῶν Εὐελπίδων, ὡς ἐκ τούτου δὲ προγυμναστὴν περιζήτητον τῶν ὑποψηφίων. Περὶ τοῦ κ. Δ. ἐλέγετο ὅτι ἦτο τρομερὸς ἄνθρωπος καὶ ὅτι καὶ μέλος τῆς ἐπιτροπῆς ὅταν δὲν ἦτο, κατῴρθονε πάντοτε νὰ εἰσάγῃ τοὺς μαθητὰς του.

— Μὰς εἶπαν ὅτι τὸ κάμνει ζήτημα φιλοτιμίας—μοὶ ἔλεγον οἱ φίλοι μου—καὶ καθὼς ἔχει δυνατὰ μέσα δὲν του γλυτώνει ἕνας, φθάνει νὰ ὑπάρχῃ θέσις κενή. Ἐμεῖς ἔχομε βέβαια δικὸν μας τὸν